

Урок 2

Тема: Балада як жанр усної народної творчості. Характерні ознаки балади. Балади про Робіна Гуда. Ідеї свободи й служіння народові

(ТЛ) Фольклорна (народна) балада

Мета: розвиток компетентностей

предметних і комунікативних: знання поняття **фольклорна балада** та характерних ознак балади, уміння їх визначати на прикладі прочитаної балади; знання змісту балади та уміння переказувати художній текст / медіатекст, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях тексту; уміння відповідати на запитання до почутого / прочитаного тексту, окреслювати тематику і проблематику прочитаної балади й обґрунтовувати актуальність порушених у баладі проблем, коментувати власні почуття і висловлювати враження від прочитаного;

ключових: уміння визначати головну і другорядну інформацію в прочитаному тексті; формування умінь створювати власний або колективний текст / медіапродукт для соцмереж на основі прочитаної балади.

Обладнання: ПК, презентація за темою уроку, підручники, зошити.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Доброго лучника не за стрілою пізнають, а за ціллю.
Англійське прислів'я

Зміст уроку

I. Актуалізація знань

Учнівські повідомлення про видатних українських перекладачів.

II. Мотивація навчальної діяльності

Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми. Робота з ілюстрацією та висловом І. Франка (с. 8 підручника).

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу

Розповідь з елементами бесіди. У фольклорі чи не кожного народу є образи героїв – захисників скривджених, пригноблених і поневолених. У безвихідній ситуації вони інколи стають на шлях розбою, стають злочинцями з погляду закону, ідуть проти влади і гноблення, бо мають благородну мету – боротьбу за справедливість. В українському фольклорі найпопулярнішими образами шляхетних розбійників, які стали національними героями, є Устим Кармелюк і Олекса Довбуш. Англійці шанують шляхетного розбійника Робіна Гуда. Пригадуєте, як герой повісті Марка Твена Том Соєр вирішив стати розбійником?

- Як ви думаєте, чому поміж дітей тоді була популярною гра в розбійників?
- Чому про шляхетних розбійників раніше складали пісні, писали книги, а зараз знімають фільми, створюють характери героїв фентезі та комп'ютерних ігор?
- Що вам відомо про Робіна Гуда? А про жанр балади?

Презентація А. Химинець «Балада. Історія виникнення, особливості»:

[https://drive.google.com/file/d/11OYzmNuCNfo_ru6taKWyNif-bKBRHyNN/view?usp=drive link](https://drive.google.com/file/d/11OYzmNuCNfo_ru6taKWyNif-bKBRHyNN/view?usp=drive_link)

IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій

Робота з підручником. Опрацювання статті «Балади про Робіна Гуда» (с. 8 підручника). Творчо-аналітичне завдання: складіть 2 запитання до тексту статті «Балади про Робіна Гуда». Опрацювання переказу «Як Робін Гуд став розбійником» (с. 9–11 підручника): евристична бесіда, коментоване читання епізодів, словесне малювання.

- Розкажіть про родину і дитинство Роба. З ким хлопчик приятелював?
- Чому Робін вирішив податися в Ноттінгем?
- Що спричинило сварку між Робіном і лісничим?
- Які риси характеру героїв розкрилися в цьому епізоді?
- Як поведився Робін під час змагань лучників? Що підтримувало його в боротьбі за золоту стрілу? Наведіть приклад із тексту.

- Як ви гадаєте, що сталося б із Робіном, якби його викрили в Ноттінгемі?

- Як хлопець познайомився з лісовими братами і потрапив до ватаги?

- Які проблеми знайшли відображення у баладі / переказі балади?

Робота в групах. Вправа «Займіть позицію». Спираючись на прочитаний текст, укладіть аргументи на користь твердження: а) Робін Гуд став розбійником, щоб помститись за особисті кривди; б) Робін Гуд став розбійником, щоб допомагати бідним та знедоленим.

Робота з інформаційною картою «Робін Гуд – історична постать чи збірний образ?».

Точної відповіді, хто був прототипом героя балад і легенд, немає й досі. Імовірно, він жив на початку XV століття, під час правління короля Едуарда II. Письменник Вальтер Скотт у романі «Айвенго» написав, що Робін Гуд жив у другій половині XII століття (тобто був сучасником Річарда Лєвоє Серце). Суперечать версії В. Скотта ряд історичних фактів: змагання зі стрільби з лука стали проводитися в Англії не раніше XIII століття, довгий англійський лук, із якого стріляв народний герой, з'явився в середині XIV століття.

На честь називатися прототипами Робіна Гуда претендують:

- Роберт Худ, якого не раз звинувачували в браконьєрстві, учасник повстання проти короля Едуарда II, загін якого мав притулок у Шервудському лісі;

- Робін Гуд – грабіжник, який роздавав свою здобич бідним (судові справи XIII ст.);

- сер Роберт Тунг, котрий нападав зі своєю ватагою на багатих землевласників і монастирі та роздавав захоплене ним зерно голодуючим біднякам;

- сер Роберт Фіцхут, який жив приблизно в 1160–1247 рр., судився з графом Гантінгдоном, браконьєрив у королівських лісах і промишляв розбоєм.

Звісно, згадка імені Робіна Гуда в літописах не є остаточним підтвердженням історичного існування такої людини, бо в давнину хроніки часто складалися на основі легенд, переказів і балад. Скоріше за все, герой народних балад – збірний образ.

V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань

Виконання інтерактивної вправи «Ознаки народної балади. ТАК чи НІ»: <https://learningapps.org/display?v=pmf14rdoc24>

Складання плану переказу «Як Робін Гуд став розбійником».

Проблемне питання. Чи міг би Робін Гуд інакше, крім розбою, захищати народ від несправедливості в той час, коли він жив?

Підсумкова бесіда за питаннями підручника (с. 11).

Робота з епіграфом до уроку. Як англійське прислів'я перегукується з історією, як Робін Гуд став розбійником?

VI. Підбиття підсумків

Рефлексія: сьогодні я дізнався / дізналася..., я зрозумів / зрозуміла..., мені сподобалось... і не сподобалось..., я навчився / навчилася..., залишилось незрозумілим...

Працюємо вдома

1. Прочитайте баладу «Робін Гуд і Гай Гісборн» (с. 13–17 підручника), перекажіть прочитану баладу, підготуйте виразне читання уривка балади.

2. Дайте усну характеристику образу Робіна Гуда, підберіть із тексту балади цитати.

Творчий проєкт. Знайдіть у давньогрецьких міфах епізод про повернення Одиссея на Ітаку та його змагання з нахабними женихами Пенелопи в стрільбі з лука. Якими деталями балада про Робіна Гуда схожа на цей епізод?